

การศึกษาพฤติกรรมการอ่านในยุคดิจิทัลของนักเรียนโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

A Study of students' reading behaviors in digital era in Srinakharinwirot
University Prasarnmit Demonstration School (Secondary)

นางสาวไข่มุก เหล่าสุนทร^{1*}

Miss Kaimuk Laosunthara^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ประชากรและตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 และใช้การคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) จากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการระหว่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิจัยนี้้นำการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยควบคุม พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทางสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและพบว่าใน ปัจจัยย่อยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำสำคัญ : พฤติกรรมการอ่าน, การส่งเสริมการอ่าน, ยุคดิจิทัล, นักเรียน, หลักสูตร

Abstract

This study aimed to study the reading behavior of students of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary). The population and samples in this research were students of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary) in the second semester of academic year 2021. The sample size was calculated based on the Taro Yamane formula by Stratified Sampling from the Junior High school and Senior High school levels. The research tool was an online questionnaire. The statistics used in the data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and t-test.

This research applied the Theory of Planned Behavior (TPB), which consists of demographic factors, social factors and control factors. It was found that most of the students' demographic factors were at a high level. Most of the social factors were medium level. Most of the control factors were medium level. The comparison of Reading Behavior between Junior High school and Senior High school levels were statistically significant difference at the 0.05 level.

Keywords : Reading Behavior, Reading Promotion, Digital Era, Student, Curriculum

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร 10110

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารสนเทศทุกชนิด (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542, น.2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านการอ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน แต่รูปแบบของการอ่านหนังสือในระยะหลังมีการเปลี่ยนแปลงจากยุคแอนะล็อกสู่ยุคดิจิทัล แหล่งข้อมูลและความรู้ต่างๆ สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพา เช่น สมาร์ทโฟน ซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ตลอดโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แต่สำหรับนักเรียนแล้วการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายโดยขาดการรู้หนังสือ (literacy) จะส่งผลกระทบต่อทัศนคติในการเชื่อข้อมูลที่ไม่ได้กลั่นกรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลอาจมีความไม่สมบูรณ์และต้องหาแหล่งอ้างอิงเทียบกัน ห้องสมุดโรงเรียนจึงต้องเพิ่มศักยภาพการรู้หนังสือแก่นักเรียนให้เหมาะสมกับพฤติกรรมกรรมการอ่านและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรม อาทิ การเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ยิ่งเร่งให้รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงจากที่จำกัดภายในห้องเรียนสู่ในรูปแบบออนไลน์ ทำให้ห้องสมุดโรงเรียนต้องปรับรูปแบบการนำเสนอให้เป็นแหล่งความรู้ออนไลน์มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน (กัมปนาท คูศิริรัตน์ และ กอบสุข คงมนัส, 2558, น.99) นำเสนอว่า “เป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้สารสนเทศ คือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะสารสนเทศ และสามารถนำไปใช้ในการศึกษา การทำงานและชีวิตประจำวันได้ โดยการกำหนดเป้าหมายนั้นจะเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญในการรู้สารสนเทศคือ ผู้เรียนสามารถกำหนดความต้องการสารสนเทศได้ ผู้เรียนต้องเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เรียนสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้ และนำสารสนเทศที่เลือกไปประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้เดิม และผู้เรียนสามารถนำสารสนเทศไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ห้องสมุดโรงเรียนจึงควรสร้างเครือข่ายทางสังคมและการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ อีกทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียน เกิดความสนุกที่จะเรียนรู้ ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ห้องสมุดโรงเรียนสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำวิดีโอคลิปการเล่านิทาน ส่งเสริมการอ่าน การเล่าเรื่องหนังสือ การแนะนำหนังสือ การจัดทำบรรณานุกรมและ บรรณนิทัศน์หนังสือผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูป การจัดการแข่งขันเกี่ยวกับการอ่าน และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการ เป็นต้น (ชโรชนีชัย มินทร์ และพิชญภา ยวงสร้อย, 2561, น. 356)

การวิจัยนี้จึงศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะเป้าหมายของแต่ละระดับชั้นการศึกษาแตกต่างกันไปตามหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของห้องสมุด คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนได้ อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้หนังสือและใช้ความรู้ก้าวไปสู่การใช้ห้องสมุดประเภทอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ (สุภาวดี เผือกฟัก, 2564, น. 67-68)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยควบคุม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3,570 คน แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,162 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2,408 คน

ตัวอย่าง การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้การประมาณจากสูตรของยามาเน (Yamane Taro, 1970, p. 581) จากจำนวนประชากรทั้งหมดคือจำนวน 3,570 คน โดยมีความคาดเคลื่อนของการประมาณค่า 0.05 จำนวนตัวอย่างอย่างน้อยคือ 360 คน

การวิจัยนี้ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) จากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยอัตราหนึ่งต่อสองเพื่อให้สะท้อนประชากรดังกล่าวจากอัตราส่วนประชากรและการทำแบบสอบถามเป็นแบบอาสาสมัครโดยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Survey Monkey ระหว่างวันที่ 31 มกราคม – 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยนักเรียนทำแบบสอบถามทั้งหมด 791 ชุด ทำได้ครบสมบูรณ์ทั้งฉบับ จำนวน 701 ชุด แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 235 ชุดและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 466 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถามออนไลน์ โดย Survey Monkey แบ่งสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ

1.1 สอบถามเกี่ยวกับ เพศ

1.2 ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 รูปแบบการอ่าน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

2.1 อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียลบ่อยเพียงใด

2.2 อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียล เฉลี่ยวันละกี่นาที

2.3 อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียลในช่วงเวลาใด

2.4 อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียลที่ใด

2.5 อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียล ประเภทใดบ้าง

2.6 อ่าน E-book / สื่อโซเชียล ผ่านอุปกรณ์ใด

2.7 ใช้สื่อโซเชียลใดบ้าง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยต่อพฤติกรรมการอ่าน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยวัดระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ

คำถามปัจจัยนี้เป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่เสนอว่า ปัจจัยหลักในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล คือ ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention: BI) โดยมีองค์ประกอบโครงสร้างดังต่อไปนี้ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม (Intention) ขึ้นกับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (Demographical factor) คือ ทัศนคติต่อการกระทำพฤติกรรม ปัจจัยทางสังคม (Social factor) คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยควบคุม (Control factor) คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (ไวโลวรรณ วัชรวิชานันท์, 2561, น. 151-152)

คำถามของแบบสอบถามได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ค่า IOC (item objective congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ถึง 1.00 เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรง ผลการประเมิน พบว่า เข้าเกณฑ์ทุกข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ถึง 1.00

แบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 คน จากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างละ 1 ห้องเรียน นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสม ปรากฏค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

การวทเคราะห้ข้อมุล

1. การวทเคราะห้ข้อมุลทว้ไปของผู้ตอบแบบสอบถามและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ให้นักเรียนเลือกตอบตามการอ่านหนังสือและสื่อการอ่านรูปแบบประเภทต่าง ๆ วทเคราะห้ข้อมุลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

2. การวทเคราะห้ข้อมุลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมในการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการวทเคราะห้ข้อมุลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อแสดงระดับพฤติกรรมการอ่านหนังสือในยุคดิจิทัลของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) วทเคราะห้ข้อมุลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนด เกณฑ์เพื่อแปลผลคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวทเคราะห้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมระหว่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมุลทว้ไป

ผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 701 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 241 คน ร้อยละ 34.38 เพศหญิง จำนวน 432 คน ร้อยละ 61.63 และไม่ระบุเพศ จำนวน 28 คน ร้อยละ 3.99

แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 235 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 103 คน เพศหญิง จำนวน 126 คน ไม่ระบุเพศ จำนวน 6 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 466 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 138 คน เพศหญิง จำนวน 306 คน ไม่ระบุเพศ จำนวน 22 คน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการอ่าน

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/ สื่อโซเชียล สัปดาห์ละ 1-2 วัน มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 33.24 รองลงมาคือ อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียล เฉลี่ยวันละ 30 นาที – 1 ชั่วโมง ร้อยละ 37.38 ส่วนการอ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียล ในวันจันทร์ – ศุกร์ ส่วนใหญ่อ่านช่วงเวลาก่อนนอน ร้อยละ 58.20 รองลงมาคืออ่านช่วงเวลาระหว่างวัน ร้อยละ 56.63 ส่วนวันเสาร์ – อาทิตย์ / วันหยุด ส่วนใหญ่อ่านช่วงเวลาก่อนนอน ร้อยละ 56.63 รองลงมาคือ ช่วงเวลาบ่าย ร้อยละ 49.79 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม/E-book/สื่อโซเชียล ส่วนใหญ่อ่านที่บ้าน ร้อยละ 92.72 รองลงมาคือ อ่านบนรถส่วนตัว/รถโดยสารสาธารณะ ร้อยละ 29.53 ยังมีส่วนที่อ่านที่ห้องสมุด ร้อยละ 14.12 และอ่านหนังสือประเภทการ์ตูน / นิยายภาพ ร้อยละ 69.61 รองลงมาคือ ประเภทนวนิยายแปลจากต่างประเทศ ร้อยละ 32.81 และ นวนิยายไทย ร้อยละ 31.38 ส่วนประเภทที่อ่านน้อย คือ ประเภทธรรมะ/ศาสนา ร้อยละ 2.00 ยานยนต์ ร้อยละ 3.57 และ ปรัชญา/การเมือง ร้อยละ 8.99 ส่วนหนังสือเรียน/คู่มือเตรียมสอบนักเรียนอ่านร้อยละ 17.55 อ่าน E-book / สื่อโซเชียล ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ดังนี้ อุปกรณ์ที่ใช้อ่าน E-book/สื่อโซเชียลและการใช้สื่อโซเชียล ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านผ่าน Smartphone ร้อยละ 80.60 รองลงมาคือ Tablet/iPad ร้อยละ 61.48 และ PC/Notebook ร้อยละ 28.53

ตารางที่ 1 ประเภทสื่อโซเชียลที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้

เพศ / ระดับชั้น	Social Networking	Online Video	Application E-book	Weblogs	เว็บข่าวและเว็บรวบรวมข่าว
เพศชาย ม.ต้น	70 (67.96)	69 (66.99)	35(33.98)	6 (5.83)	14 (13.59)
เพศหญิง ม.ต้น	113 (89.68)	93 (73.81)	81 (64.29)	4 (3.17)	15 (11.90)
เพศชาย ม.ปลาย	108 (78.26)	97 (70.29)	63 (45.65)	9 (6.52)	22 (15.94)
เพศหญิง ม.ปลาย	286 (93.46)	229 (74.84)	219 (71.57)	27 (8.82)	48 (15.69)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้โซเชียลประเภทต่างๆ พบว่า สื่อโซเชียลที่นักเรียนใช้เป็นอันดับ 1 คือ Social Networking ต่างๆ อันดับ 2 คือ Online Video อันดับ 3 คือ Application E-book ต่าง ๆ อันดับ 4 คือ เว็บข่าวและเว็บรวบรวมข่าว และอันดับ 5 คือ Weblogs

ส่วนที่ 3 ปัจจัยต่อพฤติกรรมการอ่าน

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลในการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
1. การอ่านหนังสือทำให้เรียนหนังสือเข้าใจมากขึ้นและทำคะแนนได้ดีขึ้น	3.63	0.82	มาก
2. การอ่านหนังสือช่วยเพิ่มพูนศักยภาพในการเรียน การทำการบ้าน และการทำรายงาน	3.64	0.86	มาก
3. การอ่านหนังสือทำให้ได้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและมี ความคิดเท่าทันผู้อื่น ^{ccc}	3.88	0.86	มาก
4. การอ่านหนังสือเป็นการพักผ่อนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.76	0.98	มาก
5. การอ่านหนังสือทำให้ทราบเรื่องราวข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน	3.84	0.95	มาก
6. การอ่านหนังสือทำให้มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ส่งผลให้สนทนากับผู้อื่นในเรื่องรานั้น ๆ รู้เรื่อง ^{A, BB}	3.94	0.87	มาก
7. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร ^{AA, BBB, C, DD}	4.00	0.89	มาก
8. การอ่านหนังสือทำให้เห็นคุณค่าของการอดทน สะท้อนถึงความขยันและอุตสาหะ	3.59	0.94	มาก
9. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น ^{AAA, B, CC, D}	3.96	0.85	มาก
10. การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาบิดเบือน หรือไม่ตรงตามความเป็นจริงทำให้เกิดความเชื่อที่ผิดได้	3.76	1.11	มาก
11. การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาตึงเครียดและมีเนื้อหาที่มีสาระมากเกินไปทำให้มี โอกาสเกิดความเครียดมากขึ้น	3.61	1.09	มาก

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
12. การอ่านหนังสือในที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาทางสายตา ^{DDD}	3.97	1.01	มาก
13. การซื้อหนังสืออ่านเป็นการสิ้นเปลืองเงิน	2.48	1.17	น้อย
14. การอ่านหนังสือทำให้เพิ่มเนื้อที่ในการจัดเก็บไม่สะดวกในการเดินทาง	2.90	1.09	ปานกลาง

หมายเหตุ สัญลักษณ์แทนอันดับของปัจจัยต่อพฤติกรรมกรอ่าน แบ่งตามเพศ และระดับชั้น

AAA, AA, A แทน เพศชาย ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

BBB, BB, B แทน เพศหญิง ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

CCC, CC, C แทน เพศชาย ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

DDD, DD, D แทน เพศหญิง ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร (\bar{x} = 4.00) การอ่านหนังสือในที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาทางสายตา (\bar{x} = 3.97) และ การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น (\bar{x} = 3.96) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล อยู่ในระดับน้อย ได้แก่การซื้อหนังสืออ่านเป็นการสิ้นเปลืองเงิน (\bar{x} = 2.48)

เมื่อจำแนกตามเพศและระดับชั้น (เนื่องจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ระบุเพศมีเพียง 3.99 % จึงไม่ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล 3 อันดับแรก เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น 2. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ส่งผลให้สนทนากับผู้อื่นในเรื่องรานั้น ๆ รู้เรื่อง เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร 2. การอ่านหนังสือทำให้มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ส่งผลให้สนทนากับผู้อื่นในเรื่องรานั้น ๆ รู้เรื่อง และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้ได้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และมีความคิดเท่าทันผู้อื่น 2. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่ม4ขึ้น และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือในที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาทางสายตา 2. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัจจัยทางสังคมในการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
ปัจจัยทางสังคม			
15. ผู้ปกครองของฉันท่านหนังสือเป็นประจำ	3.14	1.19	ปานกลาง
16. ผู้ปกครองของฉันท่านหนังสือดีๆ ให้ฉันท่านเป็นประจำ	2.89	1.22	ปานกลาง
17. ผู้ปกครองพาฉันท่านไปห้องสมุดประชาชนเป็นประจำ	1.99	1.17	น้อย
18. ผู้ปกครองพาฉันท่านไปที่ร้านหนังสือเป็นประจำ	2.87	1.28	ปานกลาง
19. ครูแนะนำหนังสือให้ฉันท่านเพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ	2.71	1.14	ปานกลาง
20. เพื่อน ๆ ชอบอ่านหนังสือ	2.95	1.04	ปานกลาง
21. เพื่อน ๆ ชอบคุยถึงเรื่องราวที่ได้อ่านจากหนังสือ	2.86	1.17	ปานกลาง
22. เพื่อน ๆ และฉันท่านมักแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน	2.54	1.21	ปานกลาง
23. เพื่อน ๆ และฉันท่านมักใช้เวลาว่างค้นหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม	2.56	1.13	ปานกลาง

จากเรื่องที่เรียนในห้องเรียน

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
24. เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันไปที่ห้องสมุด	2.46	1.15	น้อย
25. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน AAA, BBB, CC, DD	3.66	0.93	มาก
26. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ที่น่าสนใจ A, B, C, D	3.49	0.97	ปานกลาง
27. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และ ทันสมัย AA, BB, CCC, DDD	3.68	0.91	มาก
28. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่ตรงตามความ ต้องการของฉัน	3.42	0.95	ปานกลาง

หมายเหตุ สัญลักษณ์แทนอันดับของปัจจัยต่อพฤติกรรมกรอ่าน แบ่งตามเพศ และระดับชั้น

AAA, AA, A แทน เพศชาย ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

BBB, BB, B แทน เพศหญิง ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

CCC, CC, C แทน เพศชาย ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

DDD, DD, D แทน เพศหญิง ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยทางสังคม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย ($\bar{x}=3.68$) และห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน ($\bar{x}=3.66$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยทางสังคม อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผู้ปกครองพาฉันไปห้องสมุดประชาชนเป็นประจำ ($\bar{x}=1.99$) และ เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันไปที่ห้องสมุด ($\bar{x}=2.46$) ตามลำดับ โดยห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ($\bar{x}=3.49$) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามเพศและระดับชั้นพบว่า ปัจจัยทางสังคม 3 อันดับแรก เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน
 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย
 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ
- เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่
1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน
 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย
 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ
- เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่
1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย
 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน
 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ
- เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่
1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย
 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน
 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ
- ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ปัจจัยควบคุมในการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
ปัจจัยควบคุม			
29. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ ^{AAA, B, C, DD}	3.56	1.05	มาก
30. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน AA, BBB, CC, D	3.59	1.06	มาก
31. ฉันไม่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนทำให้ฉันหา หนังสืออ่านเพิ่มเติมไม่ได้	2.81	1.05	ปานกลาง
32. ฉันไม่มีเวลาว่าง	3.01	1.08	ปานกลาง
33. ฉันถูกเพื่อนชวนไปทำกิจกรรมอื่น ^A	3.44	1.01	ปานกลาง

รายการ	\bar{x}	S.D.	การแปลความ
34. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในการอ่าน	2.88	1.11	ปานกลาง
35. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ BB, CCC, DDD	3.69	1.16	มาก
36. ฉันจะอ่านหนังสือ เมื่อ “ครอบครัวของฉัน” สนับสนุนให้อ่านหนังสือ	2.81	1.16	ปานกลาง
37. ฉันจะอ่านหนังสือ เมื่อ บรรณารักษ์ ครู อาจารย์ ได้ชี้แนะให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์จากการอ่าน	2.86	1.13	ปานกลาง

หมายเหตุ สัญลักษณ์แทนอันดับของปัจจัยต่อพฤติกรรมกรรมการอ่าน แบ่งตามเพศ และระดับชั้น

AAA, AA, A แทน เพศชาย ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

BBB, BB, B แทน เพศหญิง ม.ต้น อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

CCC, CC, C แทน เพศชาย ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

DDD, DD, D แทน เพศหญิง ม.ปลาย อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยควบคุม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ (\bar{x} = 3.69) ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน (\bar{x} = 3.59) ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ (\bar{x} = 3.56) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามเพศและระดับชั้นพบว่า ปัจจัยควบคุม 3 อันดับแรก เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน และ 3. ฉันถูกเพื่อนชวนไปทำกิจกรรมอื่น เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ 1. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน 2. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้สถิติ t-test (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2561, น.109-110) พบว่า ในปัจจัยส่วนบุคคลมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือเป็นการพักผ่อนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และ 2. การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาดีและน่าสนใจและมีสาระมากเกินไปทำให้มี โอกาสเกิดความเครียดมากขึ้น

ปัจจัยทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1. ผู้ปกครองของฉันแนะนำหนังสือดีๆ ให้ฉันอ่านเป็นประจำ 2. เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันไปที่ห้องสมุด 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน

ปัจจัยควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1. ฉันไม่มีเวลาว่าง 2. ฉันถูกเพื่อนชวนไปทำกิจกรรมอื่น 3. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในการอ่าน 4. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ 5. ฉันจะอ่านหนังสือ เมื่อ “ครอบครัวของฉัน” สนับสนุนให้อ่านหนังสือ

สรุปผลการวิจัย

1. ประเภทหนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือประเภทการ์ตูน / นิยายภาพ รองลงมาคือ ประเภทนวนิยายแปลจากต่างประเทศ และ นวนิยายไทย อุปกรณ์สื่อสารที่นักเรียนใช้มากที่สุด คือ Smartphone รองลงมาคือ Tablet/iPad และ PC/Notebook

2. สื่อโซเชียลที่นักเรียนใช้มากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ Social Networking ต่าง ๆ เช่น TikTok, Twitter, Instagram, Facebook, LinkedIn, Myspace โดยจำแนกเป็นเพศและระดับชั้นได้ดังนี้ เพศชาย ม.ต้น ร้อยละ 67.96 เพศชาย ม.ปลาย ร้อยละ 78.26 เพศหญิง ม.ต้น ร้อยละ 89.68 เพศหญิง ม.ปลาย ร้อยละ 93.46 ตามลำดับ

3. ปัจจัยส่วนบุคคล 3 อันดับแรก เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น 2. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ส่งผลให้สนิทสนมกับผู้อื่นในเรื่องรานั้น ๆ รู้เรื่อง เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร 2. การอ่านหนังสือทำให้มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ส่งผลให้สนิทสนมกับผู้อื่นในเรื่องรานั้น ๆ รู้เรื่อง และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือทำให้ได้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและมีความคิดเท่าทันผู้อื่น 2. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1. การอ่านหนังสือในที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาทางสายตา 2. การอ่านหนังสือทำให้มีคลังศัพท์ที่ช่วยพัฒนาการสื่อสารให้มีศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร และ 3. การอ่านหนังสือทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

4. ปัจจัยทางสังคม 3 อันดับแรก เพศชายและเพศหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย และ 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ เพศชายและเพศหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน และ 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ ตามลำดับ

5. ปัจจัยควบคุม 3 อันดับแรก เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน และ 3. ฉันถูกเพื่อนชวนไปทำกิจกรรมอื่น เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ 1. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน 2. ฉันไม่อ่านหนังสือเมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ เพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1. ฉันไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันเกิดความขี้เกียจ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ และ 3. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน ตามลำดับ

6. ปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากยกเว้น “การซื้อหนังสืออ่านเป็นการสิ้นเปลืองเงิน” ปัจจัยทางสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางแต่น้อยเพียงที่ “เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันไปที่ห้องสมุด” นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางสังคมในระดับมาก 2 ปัจจัย คือ 1.ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดีเอื้อต่อการอ่าน 2.ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีหนังสือที่หลากหลายและทันสมัย ปัจจัยควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีปัจจัยอยู่ในระดับมาก 3 ปัจจัย คือ 1.ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องการความรู้ 2. ฉันอ่านหนังสือเมื่อฉันต้องทำการบ้านหรือรายงาน 3.ฉันไม่อ่านหนังสือเมื่อฉันเกิดความขี้เกียจ ทั้ง 3 ปัจจัยที่อยู่ในระดับมากนั้นเพราะยังมีแรงจูงใจในการอ่านหนังสือไม่มากพอ

7. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรี-นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้สถิติ t-test พบว่าในปัจจัยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ (ปัจจัยส่วนบุคคล) 1.การอ่านหนังสือเป็นการพักผ่อนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2.การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาดีและน่าสนใจและมีเนื้อหาที่มีสาระมากเกินไป ทำให้มี โอกาสเกิดความเครียดมากขึ้น (ปัจจัยทางสังคม) 1.ผู้ปกครองของฉันแนะนำหนังสือดี ๆ ให้ฉันอ่านเป็นประจำ 2.เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันไปที่ห้องสมุด 3.ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน (ปัจจัยควบคุม) 1.ฉันไม่ใช้เวลาว่าง 2.ฉันถูกเพื่อนชวนไปทำ

กิจกรรมอื่น 3. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในการอ่าน 4. ฉันทไม่อ่านหนังสือ เมื่อ ฉันทเกิดความขี้เกียจ 5. ฉันทจะอ่านหนังสือเมื่อ “ครอบครัวของฉันท” สนับสนุนให้อ่านหนังสือ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. อันดับการใช้สื่อโซเชียลไม่ขึ้นกับเพศและระดับชั้น แต่เพศหญิงมีแนวโน้มจะใช้สื่อประเภทต่างๆมากกว่าเพศชาย และความยาวของเนื้อหาขี้นมาก จำนวนผู้ใช้จะลดลง โดยเฉพาะเว็บข่าวหรือ Weblogs เพราะฉะนั้นการส่งเสริมควรทำผ่านสื่อโซเชียลที่มีขนาดสั้นและไม่ยาวเกินไป

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่น่าสนใจ ควรจัดหาหนังสือที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความคิดเท่าทันผู้อื่นให้กับนักเรียนที่เป็นเพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนที่เป็นเพศหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรจัดหาหนังสือที่เกี่ยวกับสุขภาพต่าง ๆ โดยเฉพาะสุขภาพตา เช่น วิธีการถนอมสายตา การดูแลรักษาดวงตา เป็นต้น

3. ปัจจัยทางสังคมที่น่าสนใจ ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเหมือนกันทั้ง 3 อันดับ คือ 1. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันทมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน 2. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันทมีหนังสือที่หลากหลาย และทันสมัย และ 3. ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันทมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ

4. ปัจจัยควบคุมที่น่าสนใจ เพศชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ฉันทถูกเพื่อนชวนไปทำกิจกรรมอื่น ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดึงดูดนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น กิจกรรมแข่งขันบอร์ดเกม กิจกรรมแข่งเกมอาร์ไอวีผ่านมือถือ ฯลฯ เพื่อให้กลุ่มนักเรียนชายได้ทำกิจกรรมร่วมกันที่ห้องสมุด

5. ปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีปัจจัยที่อยู่ในระดับน้อยที่น่าสนใจมี 1 ปัจจัย คือ การซื้อหนังสืออ่านเป็นการสิ้นเปลืองเงิน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าทัศนคติเกี่ยวกับการใช้เงินเพื่อการซื้อหนังสือไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ปัจจัยทางสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และที่อยู่ในระดับน้อย 1 ปัจจัย คือ เพื่อน ๆ ชอบชวนฉันทไปที่ห้องสมุด หากปัจจัยนี้อยู่ในระดับน้อยอาจก่อให้เกิดอุปสรรคในการมาห้องสมุดของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมมิกา วัชรสุทธิพงศ์, ชัยพจน์ รักษาม และสฎายี ธีระวุฒิตระกูล. (2561, น.191) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนคือกลุ่มที่มีอิทธิพลกับนักเรียนอย่างยิ่ง หากเพื่อนที่ติดชัคนำพาไปในสิ่งที่ดีก็จะมีอิทธิพลไปในทางที่ดีต่อเด็ก ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงน่าจะมีผลต่อการอ่านของนักเรียน ห้องสมุดควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนได้ร่วมเป็นกลุ่มทำงานเป็นทีมและศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มด้วย ปัจจัยควบคุม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีปัจจัยอยู่ในระดับมากที่น่าสนใจมี 3 ปัจจัย คือ 1.ฉันทอ่านหนังสือเมื่อฉันทต้องการความรู้ 2. ฉันทอ่านหนังสือเมื่อฉันทต้องการบ้านหรือรายงาน 3.ฉันทไม่อ่านหนังสือเมื่อฉันทเกิดความขี้เกียจ ทั้ง 3 ปัจจัยที่อยู่ในระดับมากนั้นเพราะยังมีแรงจูงใจในการอ่านหนังสือไม่มากพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มริน เปรมปรี (2552, น.114) กล่าวว่า ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านหนังสือไม่มีอิทธิพลมากนักต่อการผันแปรของพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการในการสร้างแรงจูงใจให้เด็กสนใจการอ่านยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจในการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่าน จึงเป็นภารกิจที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจ ติดตามและประเมินผลเพื่อให้การปฏิบัติการส่งผลต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กอย่างแท้จริง

6. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้สถิติ t-test พบว่า ในปัจจัยส่วนบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่น่าสนใจมี 1 ปัจจัย ได้แก่ การอ่านหนังสือเป็นการพักผ่อนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นว่าการอ่านหนังสือเป็นการพักผ่อนและ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพันธ์ หลงสุข และสิรินดา จงกลกลาง (2561, น.159 ; อัมพร สุขเกษม, 2550, น.5) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการอ่าน มีดังนี้ 1) การอ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน 2) การอ่านเพื่อหาความรู้ ปัจจัยทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่น่าสนใจมีจำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของฉันทแนะนำหนังสือดี ๆ ให้ฉันทอ่านเป็นประจำ โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีผู้ปกครองแนะนำหนังสือดี ๆ ให้อ่านเป็นประจำ มากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย สอดคล้องกับบทความของดุซงกี มัชฌิมากิโร (2557, น.5) ที่ว่า ครอบครัวมีความสำคัญอย่างมากต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็ก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการส่งเสริมการอ่านมากจะเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมการอ่านมาก มีการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวโดยให้ความรู้และแนะนำการอ่าน อธิบายให้เด็กทราบถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านที่มีต่อการดำรงชีวิต ปัจจัยควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่น่าสนใจมีจำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ฉันทไม่มีเวลาว่าง โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีเวลาว่างมากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีงานที่ได้รับมอบหมายจากชั้นเรียน วิชาเอก และกิจกรรมมากกว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงทำให้ไม่มีเวลาว่างในการอ่านหนังสือ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาดังกล่าวบรรณารักษ์อาจพิจารณาหนังสือการ์ตูนหรือหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความบันเทิงและสนุกสนานเข้ามาในห้องสมุดมากขึ้น ต้องมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้นเพื่อให้เข้าถึงนักเรียนได้ง่าย และเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการทำคอนเทนต์เกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือน่าอ่าน แนะนำสถานที่ที่เหมาะสมกับการอ่านหนังสือ อาจมีบุคคลที่มีอิทธิพลกับนักเรียน เช่น ดารา หรือ เน็ตไอดอล ที่วัยรุ่นชื่นชอบมาร่วมในคอนเทนต์แล้ว เผยแพร่ใน TikTok, Twitter, Instagram, Facebook หรือทาง YouTube และซื้อ E-book มาให้บริการ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทางเลือกในการอ่านมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่ให้ทุนวิจัย (สัญญาเลขที่ 634/2564) ในครั้งนี้และขอขอบคุณนักเรียน อาจารย์ประจำชั้นที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามและกระจายแบบสอบถามเป็นอย่างดีและขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับรองจริยธรรมการวิจัยหมายเลขรับรอง SWUEC/E-400/2564

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท คูศิริรัตน์ และ กอบสุข คงมนัส. (2558). แนวทางการพัฒนาบทเรียนแสงรู้เพื่อการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 5(3). หน้า 97-103. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npuj/article/view/48440>

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรพันธ์ หลงสุข และ สิรินาถ จงกลกลาง. (2561). การศึกษาพฤติกรรมการอ่านปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรม

การอ่านและแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 12(2). หน้า 148-162.

สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/view/164679/119345>

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

โชรชนีชัย ชัยมินทร์ และ พิษญาภา ยวงสร้อย. (2562). การส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์*

มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21(3). หน้า 356-368. สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/123014

- ดุขฎี มัชฌิมมาภีโร, (2557). มาอ่านหนังสือกันเถอะ. *วารสารบัณทิตศึกษา*. 11(52). หน้า 1-8.
- บุญชม ศรีสะอาด, (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มริน เปรมปรี. (2552). *พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ วัชรวิชานันท์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา: กรณีโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*. 11(2). หน้า 148 – 160. สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jlis/article/view/10915/9071>
- สุภาวดี เผือกพัก. (2564). ความสำคัญของครอบครัวในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์รังสิต* *สุวรรณภูมิ*. 3(1). หน้า 65-78. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/art/article/view/251527>
- เอมมิกา วัชรสุทธิพงศ์, ชัยพจน์ รักงาม และสฎายุ อีระวณิชตระกูล, (2561). การพยากรณ์ประสิทธิผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. *วารสารบัณทิตศึกษา*. 15(68). หน้า 184-194.
- Yamane.Taro, (1970). *Statistic: Introductory analysis*. (2nd ed.). New York. NY: Harper & Row.